

СИЛАБУС

з дисципліни «Методи прийняття управлінських рішень»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 6 кредити (ECTS): 30 годин лекції, 30 годин – практичні заняття, 120 годин – самостійна робота, екзамен.

1) Бакуменко Валерій Данилович, д.н.з держ.упр., професор, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/bakumenko-valerij-danilovich>

Сагачко Юлія Миколаївна к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/sagachko-julija-mikolaiivna>

2) Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Менеджмент», «Державне та регіональне управління», "Економіка підприємства", "Мотиваційний менеджмент".

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Інформаційні ресурси та сервіси в публічному управлінні», «Економічний аналіз та інформаційно-аналітична діяльність».

3) Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Методи прийняття управлінських рішень» **буде корисна** майбутнім висококваліфікованим фахівцям для набуття знань і навичок розробляти та реалізовувати варіанти управлінських рішень та одержання ґрунтовних теоретичних та практичних знань щодо процесу розробки і реалізації управлінського рішення з застосуванням наукових підходів, методів, технологій.

Методи прийняття управлінських рішень присвячено вивченню підходу до керування, що полягає в тім, що весь процес керування розглядається як нескінченний ланцюг управлінських рішень. Ефективність керування залежить насамперед від уміння менеджера розробляти й приймати ефективні управлінські рішення. Уміння менеджера при цьому припускає використання на практиці системного аналізу, економіко-математичного моделювання, раціональних методів планування, успішне виконання основних функцій менеджменту, а також створення ефективних комунікаційних зв'язків і сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати: історію та перспективи розвитку теорії прийняття рішень інформаційно-аналітичних систем та мереж; основні поняття і термінологію теорії прийняття рішень; сутність терміну „управлінське рішення”; класифікацію управлінських рішень; основні теорії прийняття рішень; закони, принципи, які впливають на розробку прийняття рішень; концептуально-теоретичні основи методів та моделей прийняття рішень; види та типи практичних задач, що вирішуються за допомогою методів теорії прийняття рішень; особливості практичного використання сучасних методів та моделей прийняття рішень; особливості використання експертних оцінок при розв'язанні практичних задач; можливості застосування методів теорії ігор при прийнятті рішень; процедури прийняття програмно - цільових державно-управлінських рішень; процедури прийняття нормативно-правових державно-управлінських рішень.

вміти: застосувати інформаційно-аналітичне забезпечення процесу прийняття рішення; використовувати основні етапи розробки управлінських рішень; прийняття рішень і аналіз конкретних моделей у сфері стратегії, маркетингу, фінансів та інвестицій, персоналу; формалізувати практичні задачі відповідно до методів теорії прийняття рішень; формулювати варіанти вибору (альтернатив) для забезпечення прийняття ефективного та адекватного рішення; формувати систему критеріїв досліджуваної ситуації відповідно до мети і завдань дослідження; вироблення оптимального рішення або множини ефективних рішень за допомогою методів теорії прийняття рішень, формулювати варіанти вибору (альтернатив) для забезпечення прийняття ефективного рішення в органах державної влади.

4) Мета та основні задачі дисципліни.

Метою вивчення дисципліни є сформування у студентів потрібний рівень професіоналізму діяльності у сфері управління, оволодіння технологію прийняття ефективних управлінських рішень в обсязі класифікаційних вимог до фахівця.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- роль, місце та класифікація управлінських рішень у діяльності державних органів влади та бізнесових організацій;
- методологія і технологія процесу розробки та прийняття управлінських рішень;
- вплив людського фактора та психологічні аспекти управлінських рішень;
- прийняття управлінських рішень в органах виконавчої влади - особливості прийняття програмно-цільових державно–управлінських рішень, прийняття нормативно–правових державно–управлінських рішень.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців здатності: критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід; трансформувати знання теоретичних основ розроблення та прийняття управлінських рішень, параметрів і умов забезпечення їх якості; застосування законів, принципів для прийняття ефективних управлінських рішень; оволодіння методами пошуку, прийняття та обґрунтування управлінських рішень у професійній діяльності, прогнозування їхніх наслідків та оцінювання ефективності; володіння навичками застосування моделей, методів та критеріїв прийняття управлінських рішень як в умовах визначеності, так і в умовах невизначеності, ризиків та конфліктів; володіння методами інформаційного забезпечення розробки та прийняття управлінських рішень; уміння аналізувати проблемну ситуацію, визначати основні ризики, що впливають на результат діяльності; вміння проводити дослідження в галузі публічного адміністрування та приймати відповідні управлінські рішення; здатність готувати проекти управлінських рішень, та їх впроваджувати ефективно.

5) Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні основи розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень»

Лекції:

Тема 1. Теоретичні основи прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Методи та прийоми, що використовуються в процесі розробки та прийняття управлінських рішень.

Тема 3. Розвиток теорії управлінської діяльності в контексті державно-управлінських рішень

Тема 4. Державотворчі рішення в системі державного управління

Тема 5. Підходи та напрямки вдосконалення формування програмно - цільових державно – управлінських рішень.

Тема 6. Інформаційне забезпечення розробки та прийняття управлінських рішень.

Тема 7. Планування нормативно-правових рішень

Семінарські заняття:

Тема 1. Методологія прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Закони, принципи та методи що впливають на розробку та реалізацію технології прийняття управлінських рішень.

Тема 3. Людина і система ухвалення рішення. Психологічний аспект прийняття управлінських рішень

Тема 4. Прийняття управлінських рішень у системі управління.

Тема 5. Основні етапи розробки управлінських рішень

Тема 6. Ділова гра "Корабельна аварія"

Змістовий модуль 2. "Технології розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень"

Лекції:

Тема 8. Ухвалення управлінського рішення керівником

Тема 9. Особливості розроблення та прийняття стратегічних управлінських рішень

Тема 10. Управлінські рішення у сфері інноваційної діяльності

Тема 11. Прийняття фінансових та інвестиційних рішень

Тема 12. Прийняття управлінських рішень із питань зовнішньоекономічної діяльності організації

Тема 13. Прийняття рішень у сфері управління персоналом

Тема 14. Організація контролю за виконанням та оцінка ефективності управлінських рішень

Семінарські заняття:

Тема 7. Моральні цінності і норми при прийнятті управлінського рішення

Тема 8. Прийняття рішень з управління персоналу

Тема 9 Ситуаційні завдання на тему «Розробка та прийняття управлінських рішень в різних сферах діяльності підприємства»

Тема 10. Ризик в процесі прийняття управлінських рішень: сутність та способи вимірювання.

Тема 11. Оцінка альтернатив управлінських рішень та вибір оптимального варіанту з урахуванням ризиків

Тема 12. Обґрунтування оптимального управлінського рішення з використанням дерева рішень

Система оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

б) Політика курсу.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час.

Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

7) Інформаційні ресурси

1. Бакуменко В.Д. Прийняття рішень в державному управлінні: Навчальний посібник [у 2 ч.] / В. Д. Бакуменко // Ч. 1. Теоретико-методологічні засади. – К.: ВПЦ АМУ, 2010. – 276 с.

2. Прийняття управлінських рішень [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. Є. Петруня [та ін.]; ред. Ю. Є. Петруня. - 2-ге вид. - К.: Центр учбової літератури, 2011. – 214 с.

3. Теорія прийняття рішень [текст] підручник. / За заг. ред. Бутка М. П. [М. П. Бутко, І. М. Бутко, В. П. Мащенко та ін.] – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 360 с.

4. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень: навч.-метод. матеріали / І.В. Рейтерович, С.В. Ситник; уклад. В.М. Гаврилюк. – К.: НАДУ, 2013. – 56 с.

5. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка де-централізації в Україні – DESPRO. – К.: ТОВ «Софія-А». – 2012. – 88 с.

6. Берегой, Т. А. Державно-управлінські рішення [Текст]: навч. посіб. / Т. А. Берегой; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. - Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2011. - 231 с.

7. Герберт А. Саймон. Адміністративна поведінка: дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Пер. з англ.; Вид. переробл. і допов. числен. заув. авт. – К.: АртЕк, 2001. – 392с.

8. Гонціяз Я. Державне управління в контексті європейської інтеграції. – К.: 2016.-Доступно: parlament.org.ua/wp-content/uploads/2016/04/21.pdf

9. Державний менеджмент в контексті реалізації адміністративної реформи / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012.- 200 с.

10. Канеман Деніел. Мислення швидко й повільно. Як ефективно використовувати ресурс уваги та ухвалювати рішення в умовах невизначеності.-К.: Наш формат, 2017.

11. Купрій В., Паливода Л. Громадська експертиза та громадський моніторинг діяльності органів влади: навч. посіб. / Купрій В., Паливода Л. – К. : Макрос, 2011. – 200 с.

12. Основи ризик-менеджменту та антикризового управління. Загальна характеристика факторів антикризового управління: навч.-метод. матеріали / М.М. Білинська, С.М. Коник, М.М. Газізов. – К.: НАДУ, 2013. – 72 с.

13. Підготовка і прийняття управлінських рішень: навч.-метод. матеріали / М.С. Орлів; упоряд. Г.І. Бондаренко. – К. : НАДУ, 2013. – 40 с.

14. Радов Д. Г. Основи професійної діяльності на державній службі: монографія / Д. Г. Радов; за заг. ред. Н. С. Калашник. – Запоріжжя : КСКАльянс, 2015. – 220 с.

15. Розвиток лідерства / Л. Бізо, І. Ібрагімова, О. Кікоть, Т. Федорів; за заг ред. І.Ібрагімової. – Проект “Реформа управління персоналом на державній службі в Україні”, 2012. – 400 с.

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>